

22203 – بەندە قىيامەت كۈنى سوراقيقا تارتىلىدىغان سۇئاللار قايىسى ؟

سۇئال

بىزگە قىيامەت كۈنىدىكى ئازاپلار ۋە سۇئال-سوراقلار ھەققىدە سۆزلەپ بىرەمىسىلەر ؟

تەپسىلى جاۋاپ

مەدھىيە ئاللاھقا بولسۇن .

قۇرئان ۋە ھەدىيىستە ئىسپاتلاندىكى ، بىر ئادەم ئۆلسە ، ئۇ بۇدۇنىيادا قىلغان ياخشى بولسۇن ياكى ئەسکى بولسۇن بارلىق چوڭ ۋە كىچىك ئىشلىرى ئۈچۈن ھىساب-كتاب قىلىنىدۇ . ياخشى ئىشقا مۇكاباتلىنىدۇ ، ئەسکى ئىشقا جازالىنىدۇ . ھىساباتنىڭ بىرىنچى سەھىسى قەبرىدە بولىدى . ئادەمدىن قەبرىدە سوراقيقا تارتىلىدىغان بىرىنچى نەرسە : پەرۋەرىدىگارىڭ كىم ؟ دىنىڭ نىمە ؟ سىلەرگە ئەۋەتلىگەن بۇ كىشى كىم ؟ ، ئەبۇ داۋۇد سۇنەننەدە (4753) نەقىل قىلغان بەرا بىن ئازىبىنىڭ ھەدىيىسىدە كەلگەندەك . ئەلبانىي سەھىيە ئەبۇ داۋۇدتا (2979) ئۇنى سەھىيە دەپ تۈرگە ئايىرغان .

ئاندىن گەرچە ئۇ قەبرىدە سوراقيقا تارتىلغان بولسىمۇ ، قىيامەت كۈنى ھەر بىر چوڭ ۋە كىچىك ئىش-ئەمەللەرى ئۈچۈن سوراقيقا تارتىلىدۇ ھەمدە بىرىنچى بولۇپ سورا深切ا تارتىلىدىغان نەرسە بولسا ناماز .

ئەبۇ ھۇرەيرىدىن نەقىل قىلىنىدۇ ، پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : « قىيامەت كۈنى كىشىلەر ئىش-ئەمەللەرى ئىچىدە بىرىنچى بولۇپ سورا深切ا تارتىلىدىغان نەرسە بولسا ناماز . پەرۋەرىدىگارىمىز گەرچە ئۆزى ياخشى بىلسىمۇ ، پەرشتىلەرگە دىيدۇ : بەندەمنىڭ نامىزىغا قاراڭلار ، تولۇقىمكەن ياكى كەممىكەن ؟ ئەگەر ئۇ تولۇق بولسا ، تولۇق دەپ خاتىرىلىنىدۇ . ئەگەر ئۇ كەم بولسا ، ئۇ دىيدۇ : قاراڭلار ! بەندەمنىڭ نېپلى نامىزى بارمۇ-يوق ؟ ئەگەر ئۇنىڭ نېپلى نامىزى بولسا ، ئۇ : بەندەمنىڭ پەرىز نامىزىنى ئۇنىڭ نېپلە نامىزىدىن تولۇقلالىڭلار ! دىيدۇ . ئاندىن قالدى ئىش-ئەمەللەرىمۇ شۇ ئۇسۇلدا تەكشۈرلىدۇ . » [ئەبۇ داۋۇد نەقىل قىلغان ، 864 . ئەلبانىي سەھىيە ئەبۇ داۋۇدتا سەھىيە دەپ تۈرگە ئايىرغان ، 770]

قىيامەت كۈنى كىشىلەر باشقا ئىشلار ھەققىدىمۇ سورا深切ا تارتىلىدۇ :

ئىبىنۇ مەسئۇدىن (ئاللاھ ئۇنىڭدىن رازى بولسۇن) نەقىل قىلىنىدۇ ، پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : قىيامەت كۈنى ئادەم بالسىنىڭ قەدىمى تاڭى بەش نەرسە ھەققىدە سورا深切ا تارتىلماي تۈرۈپ پەرۋەرىدىگارىنىڭ ھوزۇردىن ئايىرلمايدۇ : ئۆمۈرنى نىمە بىلەن تۈگەتتى ، ياشلىقىنى نىمە بىلەن قېرىتتى ، پۇل-مېلىنى قەيەردىن تاپتى ۋە نىمىگە خراجەت قىلدى ، ھەمدە ئۇ ئىرىشكەن بىلەن ئەمەل قىلدى . [تىرمىزىي نەقىل قىلغان ، 2422 .

ئەلبانىي ئۇنى سەھىيە تىرمىزىيدا ياخشى ھەدىيىس دەپ تۈرگە ئايىردى ، 1969]

ھەمدە قىيامەت كۈنى ئۇمەتلىر سورا深切ا تارتىلىدۇ :

ئەچىلەرگە نىمە دەپ جاۋاپ بەردىڭلار ؟ [قەسەس (ھىكاىلەر) : 65]

بۇلار بولسا بەندە قىيامەت كۈنى سوراقيقا تارتىلىدىغان بىر قىسىم نەرسىلەر بولۇپ ، ئۆزىنى قۇتۇلدۇرۇشقا ھېرىسىمەن دانا بەندە بۇ سۇئاللارغا جاۋاپ تەييارلىشى كىرەك .

ئاللاھتنى بىزنى توغرا يولغا يىتەكلىشىنى سورايمىز .

ھەمدە ئاللاھ ياخشى بىلدى .